

COVID-19 – WEKELIJKS EPIDEMIOLOGISCH BULLETIN VAN 30 APRIL 2020

Sciensano, het Belgisch instituut voor gezondheid, analyseert, als onderdeel van haar surveillanceopdracht, de COVID-19-gegevens die worden verzameld door een netwerk van partners. Deze gegevens zijn beschikbaar op <https://epistat.wiv-isp.be/covid>. De indicatoren die uit deze gegevens voortvloeien, worden voorgesteld in het dagelijkse rapport op de Sciensano-website. Aanvullende grafieken op regionaal en provinciaal niveau zijn beschikbaar via [deze link](#). Dit wekelijks bulletin bevat aanvullende informatie om ons begrip van de epidemie te vergroten. Het volgen van de evolutie van een dergelijke epidemie gebeurt op basis van trends.

INHOUDSTAFEL

1. Kerncijfers voor België	2
2. Situatie in België	3
2.1. Verspreiding en evolutie van de COVID-19 gevallen	3
2.2. Uitgevoerde testen op COVID-19 door het labonetwerk en in woonzorgcentra.....	4
2.3. Ziekenhuisopnames voor COVID-19	6
2.4. Surveillance van gehospitaliseerde patiënten met een bevestigde COVID-19 infectie7	
2.5. Surveillance van griepklachten door een netwerk van huisartsen	11
2.6. Evolutie van de mortaliteit.....	13
2.7. Surveillance van de mortaliteit (alle oorzaken).....	16
2.8. Afwezigheid op het werk wegens ziekte	25
2.9. Geografische verspreiding van bevestigde COVID-19 gevallen per provincie en gemeente sinds het begin van de epidemie.....	26
3. Internationale situatie	28
3.1. Aantal nieuwe gevallen van COVID-19 per dag, per continent.....	28
3.2. Distributie van laboratorium bevestigde gevallen van COVID-19 in de EU/EEA, het VK, Zwitserland en andere landen.....	28
3.3. Evolutie van de letaliteit bij laboratorium bevestigde gevallen van COVID-19, per regio	29
3.4. Aantal gevallen per land op 29 april 2020	29
4. Preventie en informatie	30

1. Kerncijfers voor België

Aantal gerapporteerde patiënten	In de laatste 24 uur	In totaal
Bevestigde COVID-19 gevallen*	660	48 519
<i>In woonzorgcentra</i>	<i>131</i>	<i>7 096</i>
Sterfgevallen**	111	7 594
<i>In ziekenhuizen</i>	<i>51</i>	<i>3 470</i>
<i>In woonzorgcentra</i>	<i>60</i>	<i>4 036</i>
<i>Bevestigde gevallen</i>	<i>45 (75%)</i>	<i>578 (14%)</i>
<i>Mogelijke gevallen</i>	<i>15 (25%)</i>	<i>3 458 (86%)</i>
Opnames in het ziekenhuis	178	15 239***
Ontslagen uit het ziekenhuis	293	11 576***

*Testen in woonzorgcentra inbegrepen (sinds 10/04).

**Sterfgevallen alle locaties inbegrepen.

***Sinds 15 maart, de datum waarna meer dan 99% van de ziekenhuizen deelnemen aan de gegevensverzameling.

Bezetting van ziekenhuisbedden	Momenteel	Verschil met vorige dag*
Aantal ingenomen ziekenhuisbedden	3 609	-124
Aantal ingenomen ICU bedden	769	-28

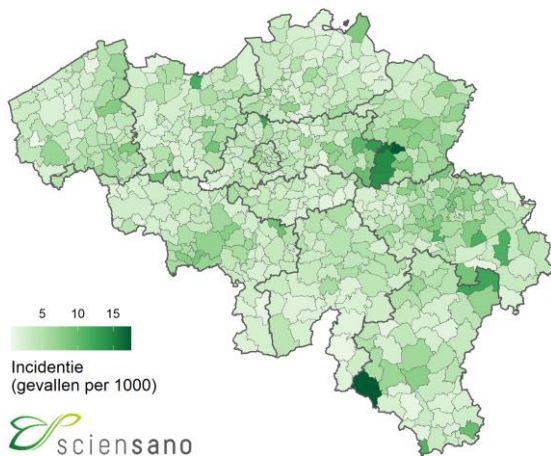
*De gegevens in deze tabel kunnen niet zomaar vergeleken worden met die van de vorige dag, dit omdat er een mogelijke vertraging is bij de rapportage van gegevens en omdat kleine correcties permanent kunnen worden uitgevoerd.

2. Situatie in België

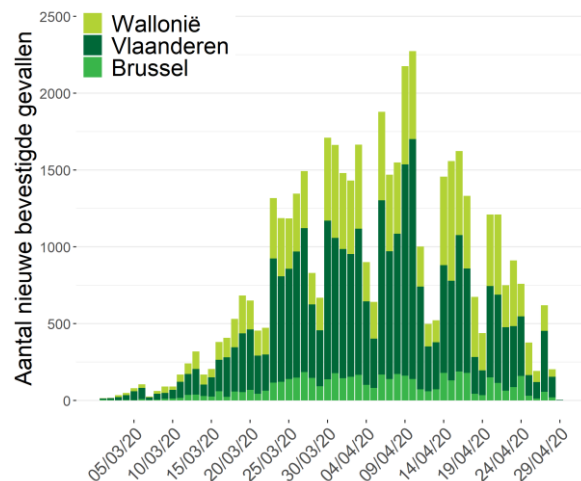
2.1. VERSPREIDING EN EVOLUTIE VAN DE COVID-19 GEVALLEN

Er werden **660 nieuwe bevestigde gevallen** gerapporteerd gedurende de laatste 24 uur; 408 (62%) in Vlaanderen, 176 (27%) in Wallonië, en 72 (11%) in Brussel. De gegevens over woonplaats waren niet beschikbaar voor 4 gevallen (1%).

Verspreiding van de bevestigde gevallen

Evolutie van het aantal bevestigde gevallen per gewest en datum van diagnose*

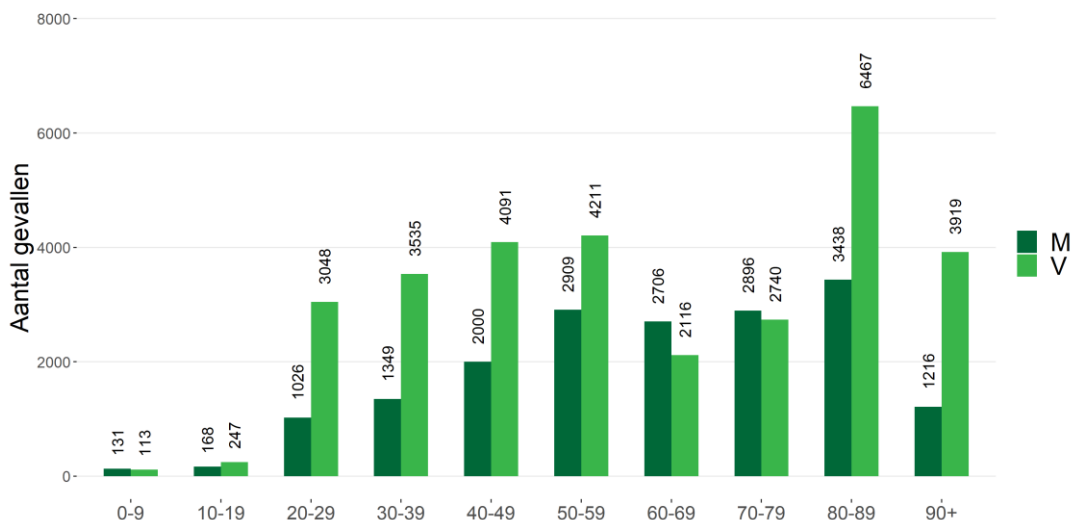

Bron: NRC, laboratoria, verplichte melding. Gerapporteerd aan Sciensano op 29 april 2020, 16 uur.

*Vanwege het gebruik van de datum van diagnose moeten de gegevens van de afgelopen twee dagen nog worden geconsolideerd. Indien de datum van diagnose ontbreekt wordt de rapporteringsdatum gebruikt.

Tot nu toe werden in totaal 48 519 bevestigde gevallen gemeld; 26 707 gevallen (55%) in Vlaanderen, 15 869 (33%) gevallen in Wallonië en 4 979 (10%) gevallen in Brussel. Gegevens betreffende de woonplaats waren niet beschikbaar voor 964 gevallen (2%).

Distributie per leeftijd en geslacht van bevestigde gevallen*

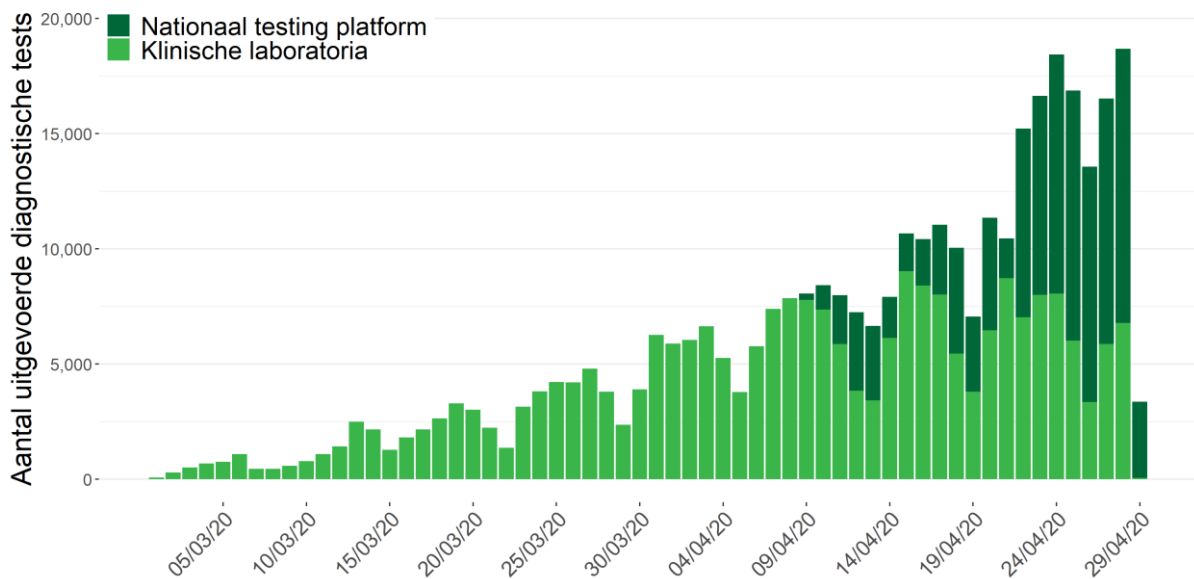
*Deze figuur betreft de leeftijdsverdeling voor alle bevestigde gevallen. Dit geeft de ernst van de ziekte niet weer voor een bepaalde leeftijdsgroep. Informatie over leeftijd en/of geslacht was niet beschikbaar voor 193 gevallen.

2.2. UITGEVOERDE TESTEN OP COVID-19 DOOR HET LABONETWERK EN IN WOONZORGCENTRA

Tussen begin maart en 28/04 is het aantal uitgevoerde testen door de laboratoria (het nationaal referentiecentrum en de andere klinische laboratoria die de test uitvoeren) gestegen tot 237 963 testen.

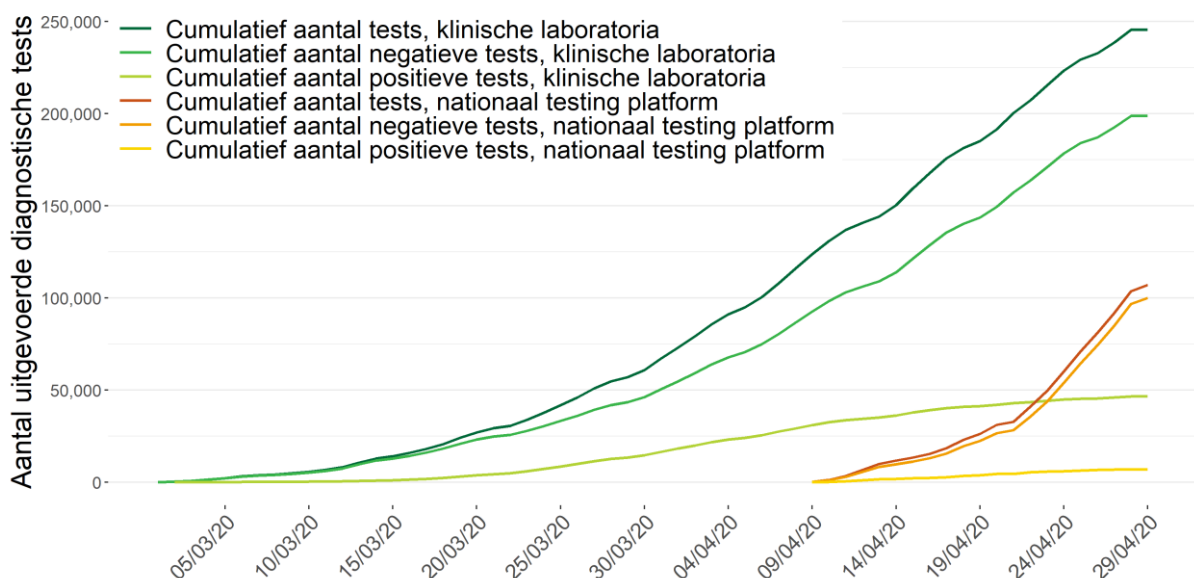
Sinds 10/04 zijn er 107 084 testen uitgevoerd door het nationaal testing platform voor de woonzorgcentra.

Aantal uitgevoerde diagnostische testen per dag

Noot: Gegevens van de laatste 48 uur moeten nog geconsolideerd worden. De gegevens van andere dagen kunnen nog aangevuld worden door retrospectief rapporterende laboratoria.

Cumulatief aantal testen (positief en negatief) uitgevoerd door het labonetwerk (klinische laboratoria) en het nationaal testing platform (voor de woonzorgcentra)

Van de testen uitgevoerd in woonzorgcentra werden er 61 792 bij personeelsleden en 45 292 bij bewoners uitgevoerd. De resultaten van de uitgevoerde testen bij personeel en bewoners worden afzonderlijk getoond.

Resultaten bij het personeel

	Personeel								
	Totaal			Symptomatisch			Asymptomatisch		
	Aantal testen	Aantal positieve testen	% positieve testen	Aantal testen	Aantal positieve testen	% positieve testen	Aantal testen	Aantal positieve testen	% positieve testen
België	61 792	2 498	4%	4 849	710	15%	56 943	1 788	3%
Vlaanderen	38 143	1 193	3%	3 005	354	12%	35 138	839	2%
Wallonië	18 907	1 121	6%	1 292	302	23%	17 615	819	5%
Brussel	4 742	184	4%	552	54	10%	4 190	130	3%

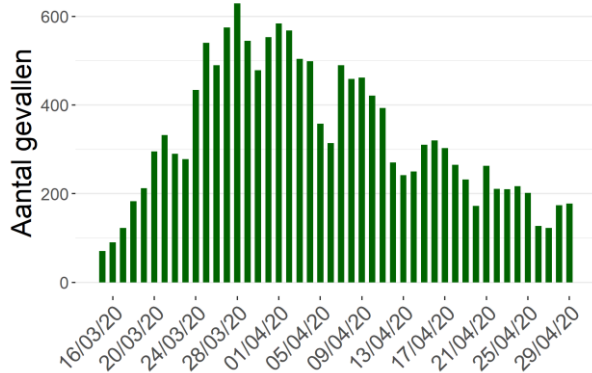
Resultaten bij de bewoners

	Bewoners								
	Totaal			Symptomatisch			Asymptomatisch		
	Aantal testen	Aantal positieve testen	% positieve testen	Aantal testen	Aantal positieve testen	% positieve testen	Aantal testen	Aantal positieve testen	% positieve testen
België	45 292	4 598	10%	3 716	1 227	33%	41 576	3 371	8%
Vlaanderen	16 645	2 010	12%	1 487	558	38%	15 158	1 452	10%
Wallonië	21 979	2 019	9%	1 563	516	33%	20 416	1 503	7%
Brussel	6 668	569	9%	666	153	23%	6 002	416	7%

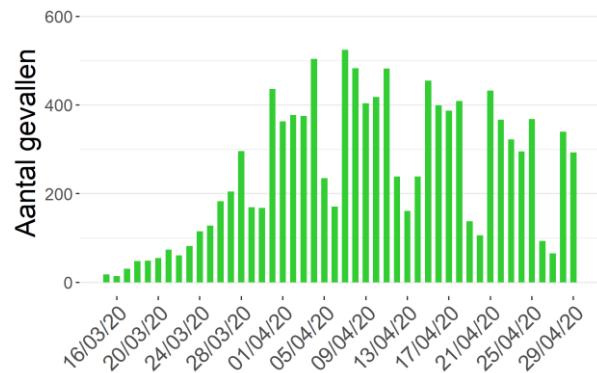
2.3. ZIEKENHUISOPNAMES VOOR COVID-19

Het overgrote deel van de ziekenhuizen (> 99%) neemt sinds 15 maart actief deel aan de rapportering. Gegevens vanaf deze datum worden hier gepresenteerd.

Evolutie van het aantal nieuwe opnames in het ziekenhuis

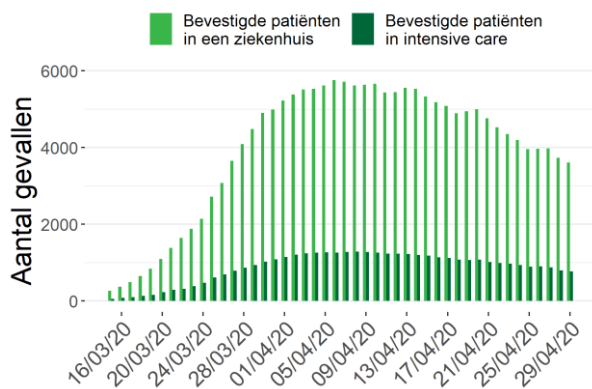
Evolutie van het aantal patiënten die het ziekenhuis hebben verlaten

Het is mogelijk dat er retrospectief correcties worden aangebracht aan de cijfers van de voorbije dagen.

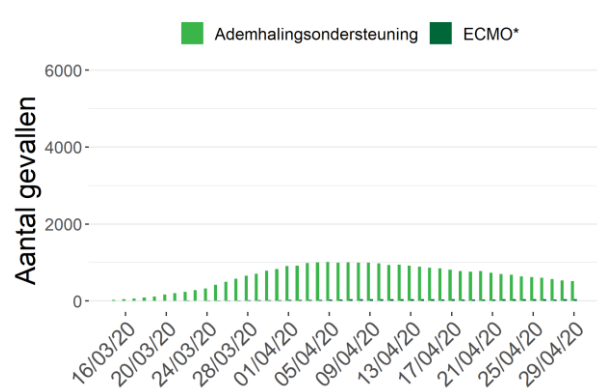
In de laatste 24 uur werden 178 patiënten met COVID-19 in het ziekenhuis opgenomen en 293 verlieten het ziekenhuis. Tussen 15 maart en 29 april werden 15 239 patiënten met COVID-19 opgenomen in het ziekenhuis en 11 576 personen verlieten het ziekenhuis.

Evolutie van het totaal aantal gehospitaliseerde gevallen

*Aantal deelnemende ziekenhuizen: 104 (29 april 2020)

Ernst van het totaal aantal gehospitaliseerde gevallen

*ECMO: Extracorporele membraanoxygenatie

Op 29 april werden 3 609 ziekenhuisbedden ingenomen door COVID-19 bevestigde patiënten, waarvan 769 bedden op intensieve zorgen; 517 patiënten hadden ademhalingsondersteuning nodig en 45 ECMO. De voorbije 24 uur is het totaal aantal ingenomen bedden afgenomen met 124, waarvan 28 minder ingenomen bedden op intensieve zorgen.

2.4. SURVEILLANCE VAN GEHOSPITALISEERDE PATIËNTEN MET EEN BEVESTIGDE COVID-19 INFECTIE

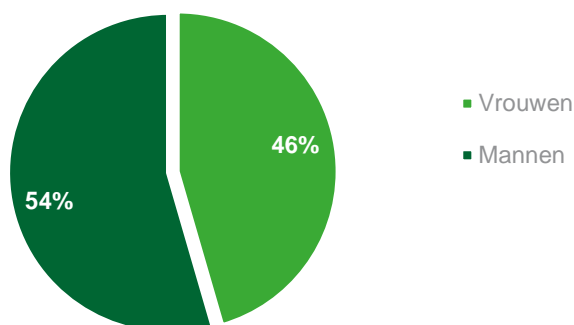
In dit deel worden de karakteristieken beschreven van gehospitaliseerde patiënten met een bevestigde infectie met het coronavirus COVID-19. De Belgische ziekenhuizen rapporteerden gedetailleerde klinische gegevens van 11 018 patiënten die gehospitaliseerd werden tussen 29 februari en 26 april 2020, wat overeenstemt met 75% van het totaal aantal gehospitaliseerde patiënten.

2.4.1. Verdeling van ziekenhuisopnames voor COVID-19 per leeftijd en geslacht

2.4.1.1. Geslacht

Bij de gehospitaliseerde patiënten werd een groter aandeel mannen dan vrouwen geobserveerd. Het aandeel vrouwen dat in het ziekenhuis werd opgenomen met een COVID-19-infectie is sinds het begin van de epidemie gestegen van 42% in week 12 (15-21 maart 2020) tot 55% in week 17 (19-25 april 2020).

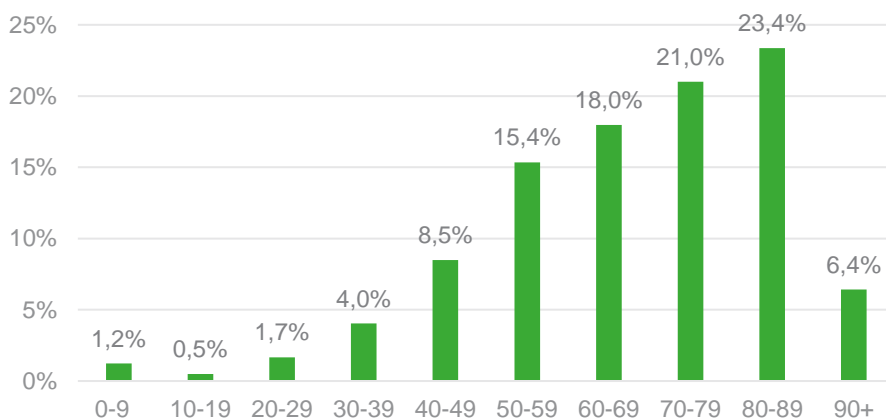
Verdeling van gehospitaliseerde patiënten per geslacht

2.4.1.2. Leeftijd

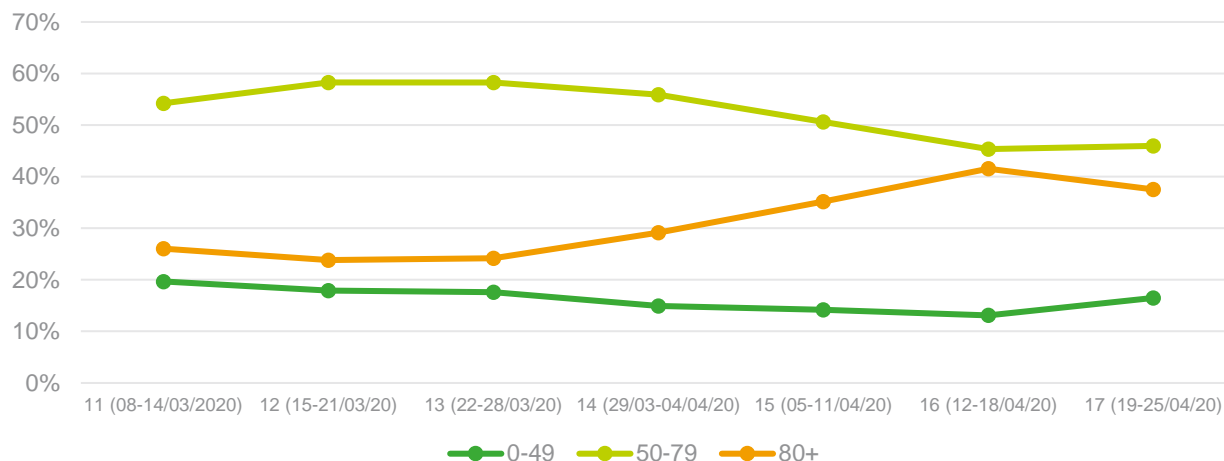
De helft van de gehospitaliseerde patiënten was ouder dan 70 jaar (leeftijden tussen 0 en 104 jaar).

Verdeling van gehospitaliseerde patiënten per leeftijd

De patiënten die op dit moment gehospitaliseerd zijn, zijn iets ouder dan degenen die gehospitaliseerd werden bij het begin van de epidemie. In de week van 19-25 april was 38% van de patiënten die met een COVID-19-infectie werden opgenomen, ouder dan 80 jaar.

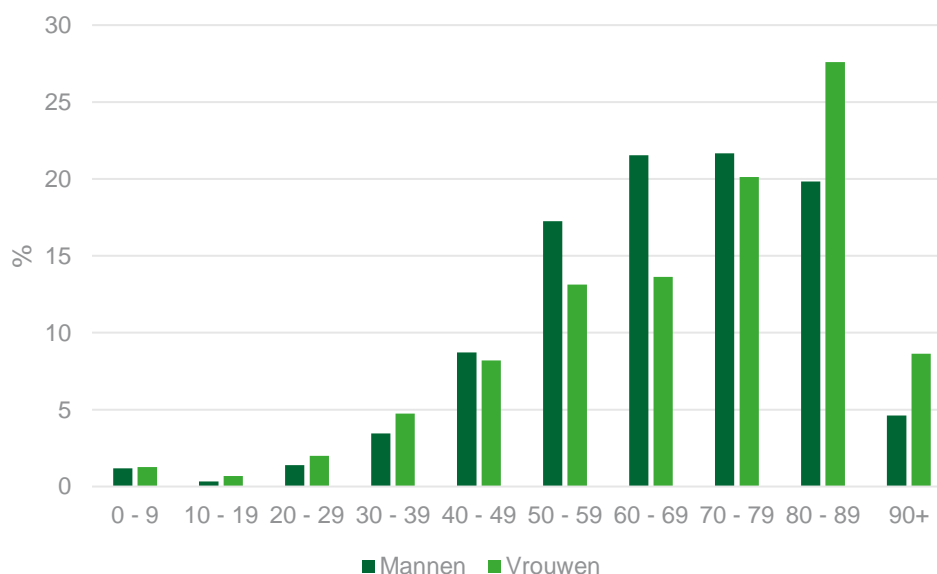
Evolutie per week in de verdeling van gehospitaliseerde patiënten per leeftijdsgroep

2.4.1.3. Leeftijd en geslacht

Deze grafiek illustreert de verdeling per leeftijd en geslacht van de gehospitaliseerde patiënten. In vergelijking met het totale aantal bevestigde COVID-19-gevallen, is er een hoger percentage ouderen onder de gehospitaliseerde gevallen. De gehospitaliseerde vrouwen zijn gemiddeld ouder dan de mannen: de helft van de vrouwen is ouder dan 73 jaar, en bij de mannen is de helft ouder dan 68 jaar.

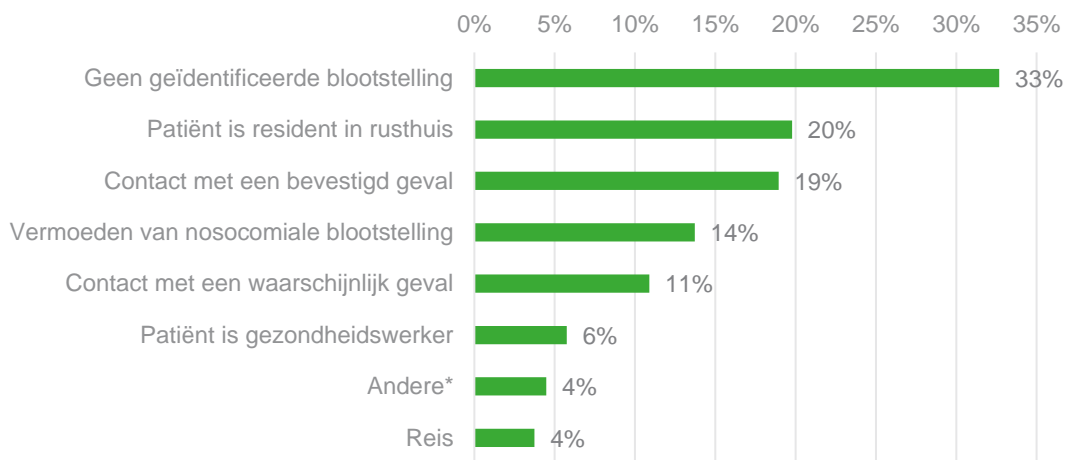
Verdeling van gehospitaliseerde patiënten per leeftijd en geslacht

2.4.2. Bronnen van blootstelling aan COVID-19

In de tabel hieronder worden de gerapporteerde bronnen van blootstelling aan COVID-19 weergegeven. Patiënten kunnen meerdere bronnen van blootstelling rapporteren. Voor een derde van de patiënten (33%) werd geen bron van blootstelling geïdentificeerd. Het aandeel van bewoners van woonzorgcentra is tijdens het verloop van de epidemie gestegen. In week 17 (19-25 april 2020) was 36% van de gehospitaliseerde patiënten bewoner van een woonzorgcentrum. De rapportage van andere blootstellingen blijft stabiel, met uitzondering van reizen, dat niet meer werd gerapporteerd tijdens de laatste week.

Verdeling van gehospitaliseerde patiënten per blootstellingsbron

* Omvat onder andere personen die in een instelling wonen (geestelijke gezondheid en andere) en andere gezamenlijke samenlevingsvormen.

2.4.3. Symptomen bij opname

De meest voorkomende symptomen bij opname zijn koorts (64%), hoest (55%), kortademigheid (51%) en algemeen verzwakt gevoel (40%). Spijsverteringssymptomen werden eveneens gerapporteerd door een aantal patiënten.

2.4.4. Vooraf bestaande comorbiditeiten

Deze tabel geeft de vooraf bestaande comorbiditeiten weer bij opname van de patiënten in het ziekenhuis, per leeftijdsgroep. Patiënten kunnen meerdere comorbiditeiten hebben.

Verdeling van gehospitaliseerde patiënten per leeftijdsgroep en comorbiditeiten

	< 15 (N=160)	16-44 (N=1029)	45-64 (N=3207)	≥ 65 (N=6547)	Total (N=11018)
Hart- en vaatziekten	1,3%	3,5%	15,3%	46,7%	32,9%
Hypertensie	0,6%	7,4%	26,9%	49,8%	38,5%
Diabetes	0,6%	7,1%	16,2%	26,3%	21,2%
Chronische longziekte	1,3%	6,1%	12,2%	17,4%	14,5%
Chronische nierziekte	0,6%	2,4%	4,8%	17,3%	12,1%
Cognitieve stoornis*	1,3%	2,3%	3,1%	16,1%	10,8%
Chronische neurologische aandoening	1,3%	2,6%	5,5%	10,6%	8,2%
Solide tumor	1,3%	1,1%	5,3%	10,6%	8,0%
Obesitas	3,6%	9,8%	13,2%	9,0%	10,1%
Immunodeficiëntie, inclusief HIV	2,5%	3,6%	3,6%	2,2%	2,7%
Chronische leverziekte	1,3%	1,2%	2,8%	2,3%	2,3%
Hematologische kanker	1,3%	0,5%	1,5%	2,2%	1,8%
Geen van bovenstaande comorbiditeiten gerapporteerd	87,5%	72,8%	44,0%	12,0%	28,1%

Gegevens betreffende leeftijd ontbreken voor 75 patiënten

2.4.5. Overlijdens bij gehospitaliseerde patiënten

Voor 55% van de patiënten die tot 26 april uit het ziekenhuis werden ontslagen, werd klinische informatie gerapporteerd. Dit stelt ons in staat om een meer gedetailleerde beschrijving te geven van de factoren die verband houden met het overlijden van patiënten die met een COVID-19-infectie in het ziekenhuis werden opgenomen.

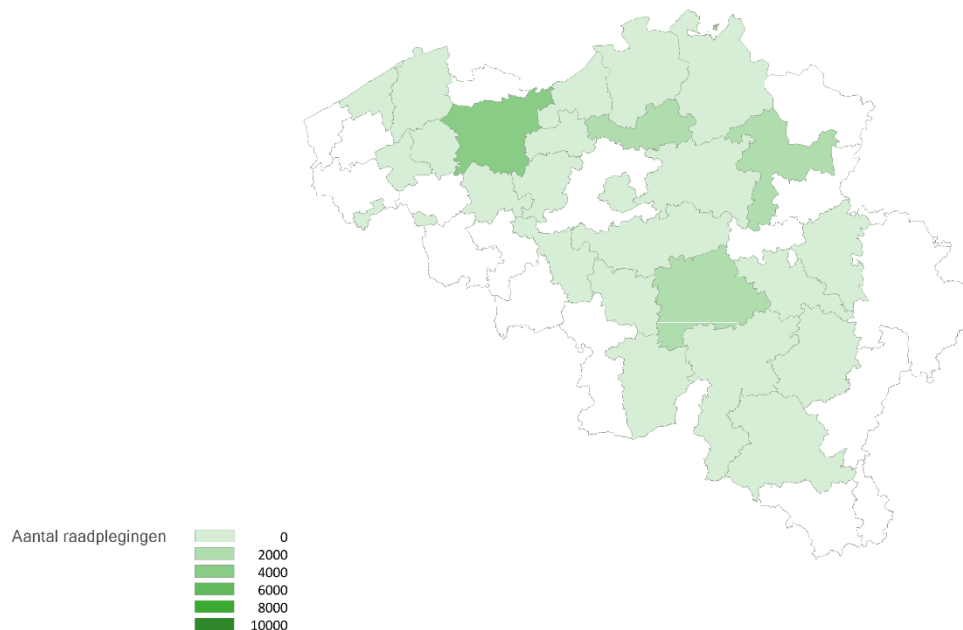
Het risico op overlijden bij gehospitaliseerde patiënten neemt toe met de leeftijd: op basis van de momenteel beschikbare gegevens was 90% van de overleden gehospitaliseerde patiënten ouder dan 64. Het risico is groter bij mannen dan bij vrouwen. Het risico op overlijden is groter bij patiënten met één of meerdere onderliggende gezondheidsproblemen (comorbiditeiten). Bij de patiënten jonger dan 65 had de overgrote meerderheid (83%) van de overleden patiënten minstens één gerapporteerde comorbiditeit. De aanwezigheid van volgende comorbiditeiten wordt geassocieerd met een verhoogd risico op overlijden: hypertensie, hart- en vaatziekten, diabetes, chronische longziekte, chronische neurologische aandoening, chronische nierziekte, chronische leverziekte en kanker.

2.5. SURVEILLANCE VAN GRIEPKLACHTEN DOOR EEN NETWERK VAN HUISARTSEN

Het peilnetwerk van huisartsen registreert continu de consultaties bij de huisarts voor griepaal syndroom en acute luchtweginfecties. Dit verloopt in nauwe samenwerking met het Nationaal Referentiecentrum influenza, dat voor een (willekeurige) subgroep van de geregistreerde gevallen een klinisch staal microbiologisch onderzoekt op influenza, en vanaf maart 2020 ook voor SARS-CoV-2. Het netwerk bestaat uit ongeveer 120 huisartsenpraktijken in heel België, die vrijwillig gegevens rapporteren.

In de week van 20 tot 26 april was er een verdere daling van het aantal raadplegingen bij de huisarts omwille van griepklachten ten opzichte van de voorafgaande week. De incidentie bleef stabiel of daalde in alle gewesten en leeftijdsgroepen. In absolute cijfers werd het hoogste aantal raadplegingen gezien in het arrondissement Gent.

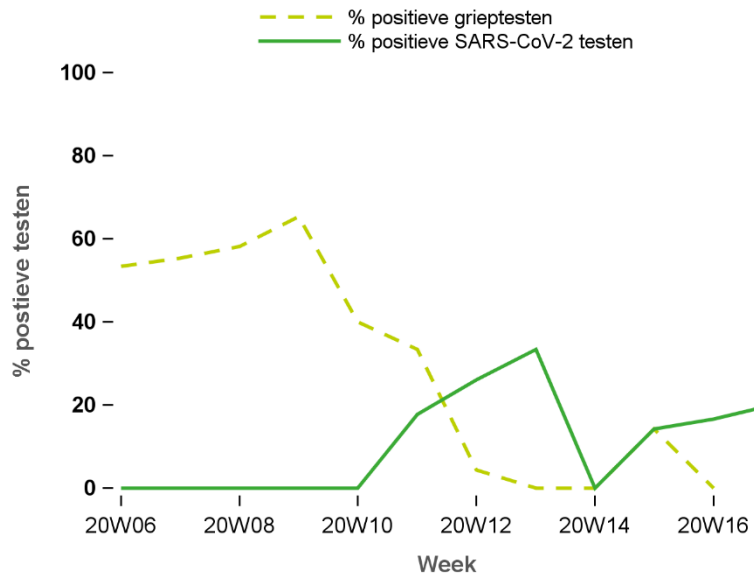
Griepklachten: schatting van het aantal raadplegingen bij de huisarts in de week van 20 april-26 april 2020

Bron: netwerk van huisartsenpeilpraktijken

In de week van 20 tot 26 april 2020 was 20% van de luchtwegstalen positief voor SARS-CoV-2.

Relatief aantal positieve testen voor influenza en SARS-CoV-2 bij patiënten die de huisarts raadplegen omwille van griepklachten

Bron: Netwerk van huisartsenpeilpraktijken

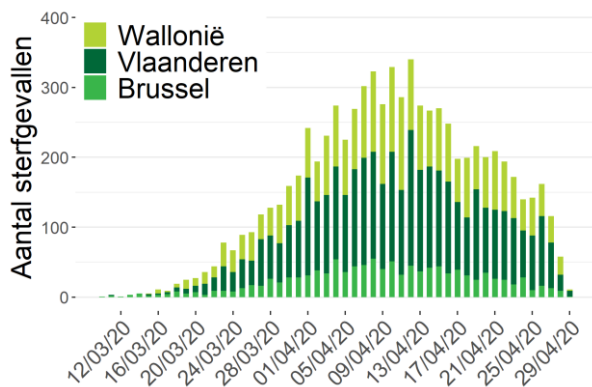
Het volledig wekelijks bulletin luchtwegeninfecties is terug te vinden via [deze link](#)

2.6. EVOLUTIE VAN DE MORTALITEIT

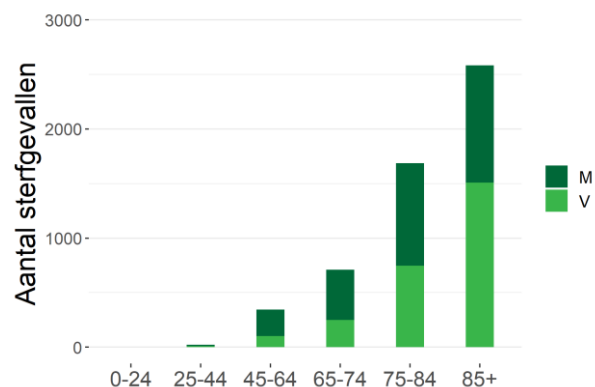
Deze cijfers omvatten de sterfgevallen die door de autoriteiten worden gerapporteerd, vanaf 24 maart aangevuld met gegevens die door de ziekenhuizen worden verstrekt. Sterfgevallen worden gepresenteerd volgens datum van overlijden, en ingedeeld naar gewest volgens plaats van overlijden.

Er werden **111 nieuwe sterfgevallen** gerapporteerd gedurende de laatste 24 uur*; 60 (54%) in Vlaanderen, 42 (38%) in Wallonië, en 9 (8%) in Brussel. Tevens werden er 18 dubbels geïdentificeerd en uit de database verwijderd. De melding van sterfgevallen kan enkele dagen duren.

Evolutie van het aantal COVID-19 sterfgevallen per gewest en datum van overlijden

Aantal COVID-19 sterfgevallen per leeftijd en geslacht*

*Informatie over leeftijd en/of geslacht was niet beschikbaar voor 2246 sterfgevallen

Noot: Gegevens van de laatste 48 uur moeten nog geconsolideerd worden.

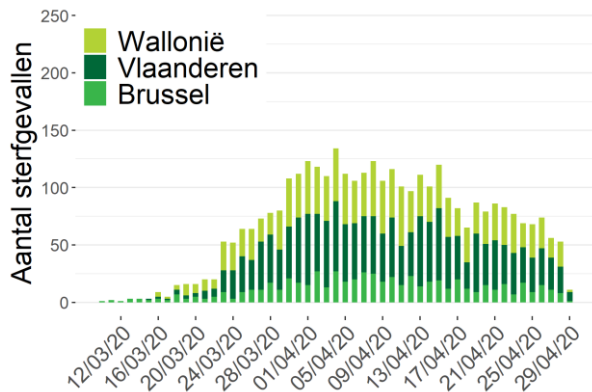
*Dit aantal sterfgevallen komt niet overeen met het aantal nieuwe sterfgevallen dat de dag ervoor plaatsvond, omdat de gegevensverzameling in het midden van de dag wordt afgesloten. Bovendien kan er een vertraging van enkele dagen zijn tussen het overlijden en het moment waarop de arts de regionale autoriteiten op de hoogte brengt van het overlijden. Om deze reden kunnen er in de laatste 24 uur sterfgevallen zijn gemeld waarvan de datum van overlijden meer dan een week geleden is.

De piek in COVID 19-sterfgevallen lijkt zich te hebben voorgedaan in week 15, vier weken na de eerste inperkingsmaatregelen in België. Het maximum aantal COVID 19-sterfgevallen op één dag is 340 doden, waargenomen op zondag 12 april 2020 (week 15).

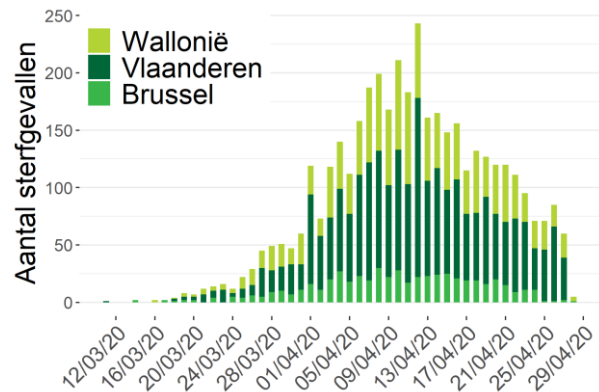
Bij het afsluiten van de gegevensverzameling voor dit rapport werden in totaal 7 594 sterfgevallen gerapporteerd; 3 771 (50%) in Vlaanderen, 2 665 (35%) in Wallonië, en 1 158 (15%) in Brussel.

Tot en met 29 april zijn 23 mensen jonger dan 45 jaar oud (<1%) en 345 mensen in de leeftijdsgroep van 45 tot 64 jaar oud (5%) aan COVID 19 overleden. Voor 2 234 personen is er geen nauwkeurige informatie over de leeftijd en het geslacht, maar deze sterfgevallen betreffen vooral personen ouder dan 65 jaar die in Vlaamse woonzorgcentra zijn overleden (95%) en waarvoor alleen geaggregeerde informatie beschikbaar is.

Evolutie van het aantal COVID-19 sterfgevallen in ziekenhuizen per gewest en datum van overlijden

Evolutie van het aantal COVID-19 sterfgevallen in woonzorgcentra per gewest en datum van overlijden

Noot: Gegevens van de laatste 48 uur moeten nog geconsolideerd worden.

Cumulatief totaal van de tot dusver gerapporteerde sterfgevallen

Plaats van overlijden	Vlaanderen		Brussel		Wallonië		België	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Ziekenhuis	1 579	42%	612	53%	1 279	48%	3 470	46%
Woonzorgcentrum	2 142	57%	541	47%	1 353	51%	4 036	53%
<i>Bevestigde gevallen</i>	243	11%	148	27%	187	14%	578	14%
<i>Mogelijke gevallen</i>	1 899	89%	393	73%	1 166	86%	3 458	86%
Thuis	15	0%	4	0%	3	0%	22	0%
Overige*	15	0%	0	0%	19	1%	34	0%
Onbekend	20	1%	1	0%	11	0%	32	0%
TOTAAL	3 771	100%	1 158	100%	2 665	100%	7 594	100%

*Andere instellingen en residentiële collectiviteiten | Noot : Vanaf 24/04/2020 zijn er gegevens beschikbaar over de diagnostische status van sterfgevallen in woonzorgcentra in Vlaanderen (bevestigde en mogelijke COVID-19 gevallen).

Gerapporteerde sterfgevallen in de laatste 24 uur

Plaats van overlijden	Vlaanderen		Brussel		Wallonië		België	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Ziekenhuis	23	38%	7	78%	21	50%	51	46%
Woonzorgcentrum	37	62%	2	22%	21	50%	60	54%
<i>Bevestigde gevallen</i>	25	68%	2	100%	18	86%	45	75%
<i>Mogelijke gevallen</i>	12	32%	0	0%	3	14%	15	25%
Thuis	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
Overige*	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
Onbekend	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
TOTAAL	60	100%	9	100%	42	100%	111	100%

*Andere instellingen en residentiële collectiviteiten | Noot : Vanaf 24/04/2020 zijn er gegevens beschikbaar over de diagnostische status van sterfgevallen in woonzorgcentra in Vlaanderen (bevestigde en mogelijke COVID-19 gevallen).

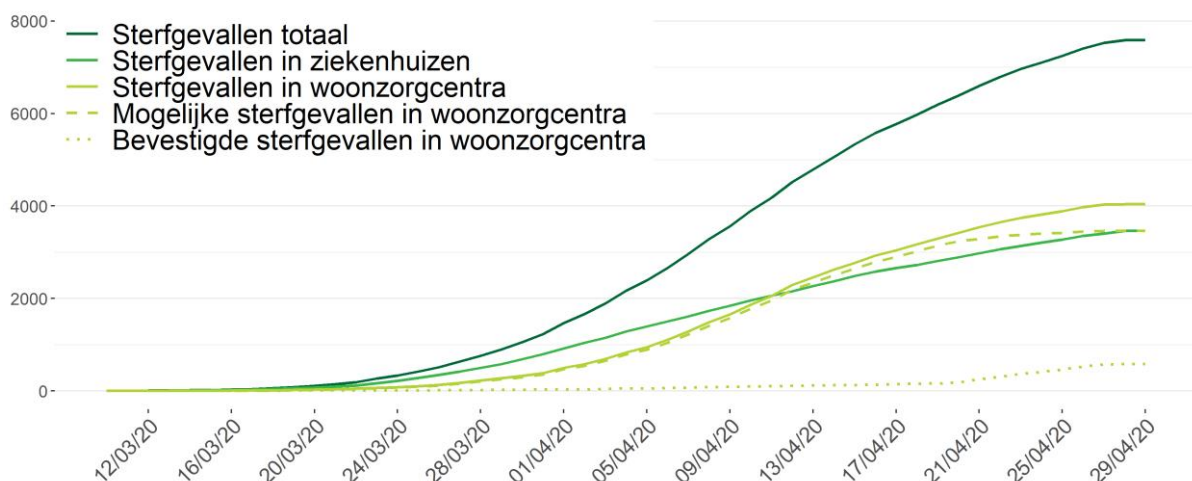
Sterfgevallen **in ziekenhuizen** worden gemeld via de “hospital surge capacity survey” door de ziekenhuizen en hebben alleen betrekking op sterfgevallen die zijn bevestigd met een laboratoriumtest of op basis van een CT-scan van de thorax* met suggestieve klinische presentatie van COVID-19.

*Gevalsdefinitie van een radiologisch bevestigd geval: sinds 1 april is een radiologisch bevestigd geval een persoon wiens laboratoriumtest voor COVID-19 negatief is, maar voor wie de diagnose van COVID-19 toch wordt behouden op basis van een suggestieve klinische presentatie EN een compatibele CT scan van de thorax.

Sterfgevallen **buiten het ziekenhuis** (woonzorgcentra, tehuizen, andere plaatsen) worden gemeld door de regionale autoriteiten en hebben betrekking op bevestigde en mogelijke sterfgevallen. Bevestigde sterfgevallen betreffen patiënten die een diagnostische test hebben gehad. Mogelijke sterfgevallen betreffen patiënten die geen diagnostische test hebben gehad maar die voldeden aan de door de arts vastgestelde klinische criteria voor de ziekte. Dit is het geval voor de overgrote meerderheid van de mensen die buiten het ziekenhuis sterven.

Aangezien de laboratoriumtest niet 100% gevoelig is, kan de diagnose ook worden bevestigd door een **CT-scan van de thorax**. Sinds 11 april kunnen de ziekenhuizen melden of de COVID-19 diagnose werd gesteld op basis van een CT-scan van de thorax die compatibel is met een klinisch beeld dat suggestief is voor COVID-19. Tussen 11 en 29 april werden **136 COVID 19-sterfgevallen bevestigd door een CT van de thorax** zonder laboratoriumbevestiging, wat neerkomt op 3,9% van de sterfgevallen in het ziekenhuis.

Cumulatief aantal sterfgevallen in ziekenhuizen en woonzorgcentra. Mogelijke en bevestigde sterfgevallen.

Noot: Gegevens van de laatste 48 uur moeten nog geconsolideerd worden.

2.7. SURVEILLANCE VAN DE MORTALITEIT (ALLE OORZAKEN)

2.7.1. Be-MOMO (Belgium Mortality Monitoring): opvolging van algemene sterfte (alle oorzaken) op basis van gegevens uit het Rijksregister

Het totaal aantal sterfgevallen door alle oorzaken begon vanaf 16 maart te stijgen met 2 541 sterfgevallen die werden waargenomen in week 12, met een significante oversterfte van **267 extra sterfgevallen** en **11,7% oversterfte** op basis van de laatste 5 jaar (zie onderstaande tabel).

Het **totaal aantal sterfgevallen** door alle oorzaken is sinds 16 maart elke week aanzienlijk gestegen, met 4 007 en 4 254 sterfgevallen in de weken 14 en 15. **Het maximale aantal overlijdens per dag** bedraagt 664, waargenomen op 10 april 2020 (week 15). Dit zijn voorlopige cijfers die al dicht bij of hoger dan de maxima van de vorige winters liggen (zie "vergelijking" hieronder) en die nog moeten worden gevalideerd (het kan 2 tot 3 weken duren vooraleer de gegevens voor meer dan 95% van de sterfgevallen volledig zijn).

Tussen 16 maart en 12 april 2020 (week 12 tot 15) werden er **5 055 extra sterfgevallen** waargenomen ten opzichte van wat op basis van de laatste 5 jaar wordt verwacht (inclusief **271 extra sterfgevallen** in de leeftijdsgroep 15-64 jaar, **2 252 extra sterfgevallen** in de leeftijdsgroep 65-84 jaar en **2 532 extra sterfgevallen** in de leeftijdsgroep boven 85 jaar).

De **oversterfte** voor de weken 14 en 15 bedraagt respectievelijk **80,7% en 94,3%**. Week 15 lijkt overeen te komen met de piek van de oversterfte door alle oorzaken, zoals al is waargenomen voor de COVID-19-sterfte.

Wekelijkse analyse van de mortaliteit alle oorzaken, België

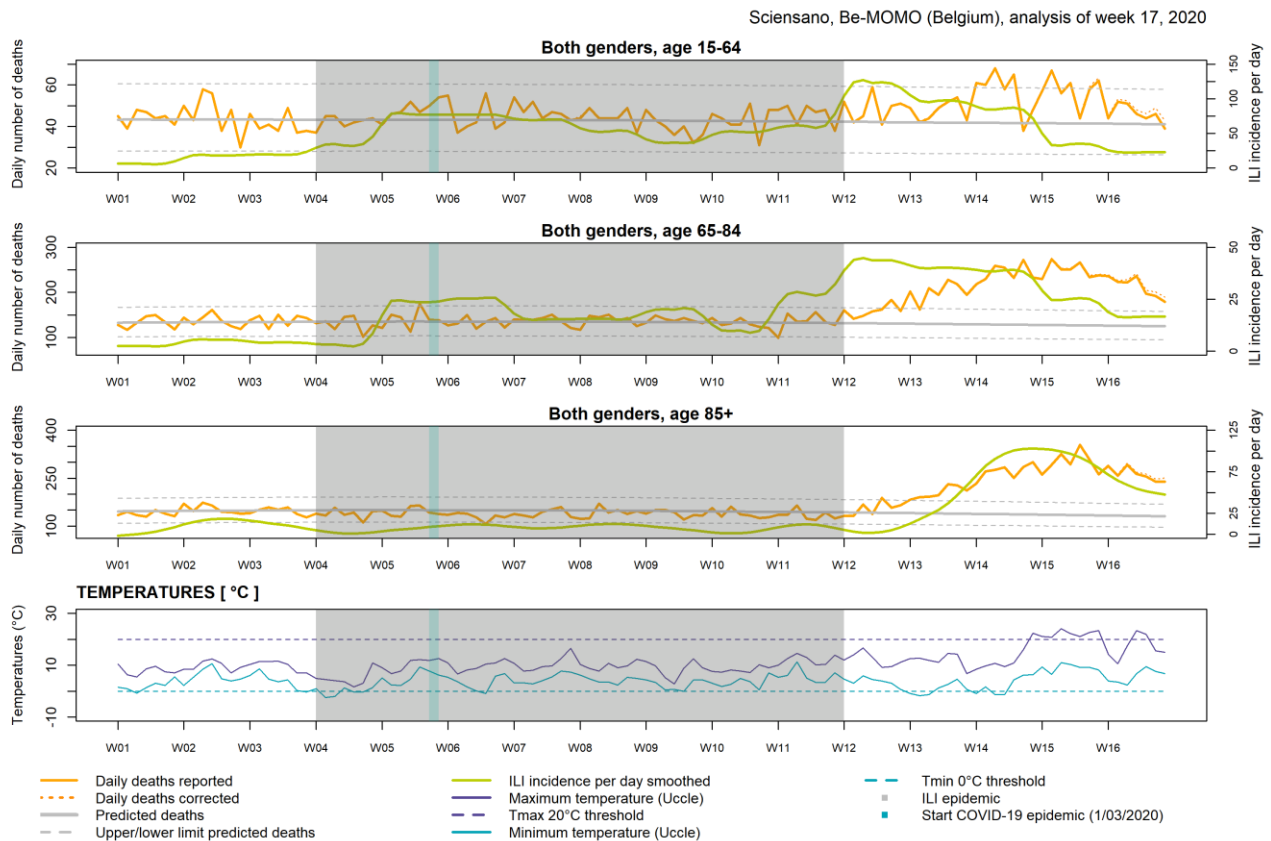
Week	Datum vanaf maandag	Aantal waargenomen sterfgevallen	Aantal verwachte sterfgevallen (Be-MOMO)	Aantal extra sterfgevallen	Aantal dagen met significante oversterfte	% extra sterfgevallen	Bruto sterftecijfer (100 000 inwoners)
2020-W09	24/02/2020	2 231	2 338	-107	0	-4,6	19,5
2020-W10	02/03/2020	2 201	2 323	-122	0	-5,3	19,3
2020-W11	09/03/2020	2 221	2 302	-81	0	-3,5	19,4
2020-W12	16/03/2020	2 542	2 275	267	2	11,7	22,2
2020-W13	23/03/2020	3 183	2 249	934	7	41,5	27,8
2020-W14	30/03/2020	4 007	2 218	1 789	7	80,7	35,1
2020-W15	06/04/2020	4 254	2 189	2 065	7	94,3	37,2
2020-W16	13/04/2020	3 648	2 159	1 489	7	69,0	31,9

De cijfers van week 16 zijn voorlopig

Sinds 1 februari 2020 blijft het gemiddelde dagelijkse sterftecijfer hoog met 390 sterfgevallen per dag in België, en 213, 134 en 43 sterfgevallen in respectievelijk Vlaanderen, Wallonië en Brussel*. Voor meer informatie: <https://epistat.wiv-isp.be/momo/>.

* Aangezien het hier om daggemiddelden gaat die afzonderlijk per regio worden berekend, is het normaal dat er een klein verschil is tussen het daggemiddelde van de sterfgevallen in België en de som van de daggemiddelden van de drie regio's.

De oversterfte betreft vooral 65-plussers, maar ook mensen van 15 tot 64 jaar worden getroffen. De incidentie van griepaal syndroom en acute luchtweginfecties (ILI, Influenza-like Illness) bereikte in alle drie de leeftijdsgroepen een piek (in week 12 bij personen jonger dan 85 jaar en in week 15 bij personen ouder dan 85 jaar, zie het hoofdstuk over surveillance van griepklachten door het netwerk van huisartsen).

Noot: De cijfers van de laatste 2 weken (weken 16 en 17) zijn voorlopig

Hoe lees je deze grafiek? Wanneer het aantal sterfgevallen per dag (oranje lijn) de boven- of ondergrens van de door de modellering voorspelde sterfgevallen (grijze stippellijnen) overschrijdt, is er sprake van een significante over- of ondersterfte in deze leeftijdsgroep. De groene curve komt overeen met het dagelijkse aantal griepsyndromen (netwerk van peilartsen).

2.7.1.1. Aantal sterfgevallen per week per gewest

Sterfgevallen door alle oorzaken worden per regio ingedeeld op basis van de woonplaats van de persoon, in tegenstelling tot COVID-19-sterfgevallen, die worden ingedeeld op basis van de plaats van overlijden als gevolg van de moeilijkheid om informatie over de woonplaats te verkrijgen.

De oversterfte begon in week 12 in Brussel met twee dagen van extra sterfgevallen. De oversterfte nam in Vlaanderen sterker toe op korte tijd. In week 14 en 15 hadden alle drie de gewesten een significante oversterfte gedurende de hele week.

In Vlaanderen stellen we tussen 16 maart en 12 april 2020 (weken 12 tot 15) **2 261 extra sterfgevallen** vast ten opzichte van wat verwacht werd op basis van de laatste 5 jaar (waarvan **994 extra sterfgevallen** in de leeftijdsgroep 65-84 jaar en **1 163 extra sterfgevallen** in de leeftijdsgroep ouder dan 85 jaar).

Sterfgevallen per week, Vlaanderen

Week	Datum vanaf maandag	Aantal waargenomen sterfgevallen	Aantal verwachte sterfgevallen (Be-MOMO)	Aantal extra sterfgevallen	Aantal dagen met significante oversterfte	% extra sterfgevallen	Bruto sterftecijfer (100 000 inwoners)
2020-W09	24/02/2020	1 254	1 351	-97	0	-7,2	19,0
2020-W10	02/03/2020	1 262	1 343	-81	0	-6,0	19,2
2020-W11	09/03/2020	1 240	1 330	-90	0	-6,8	18,8
2020-W12	16/03/2020	1 419	1 314	105	0	8,0	21,5
2020-W13	23/03/2020	1 688	1 298	390	4	30,0	25,6
2020-W14	30/03/2020	2 110	1 279	831	7	64,9	32,0
2020-W15	06/04/2020	2 197	1 262	935	7	74,0	33,3
2020-W16	13/04/2020	1 994	1 244	750	7	60,3	30,3

De cijfers van week 16 zijn voorlopig

In Wallonië stellen we tussen 16 maart en 12 april 2020 (weken 12 tot 15) **1 898 extra sterfgevallen** vast ten opzichte van wat verwacht werd op basis van de laatste 5 jaar (waarvan **835 extra sterfgevallen** in de leeftijdsgroep 65-84 jaar en **937 extra sterfgevallen** in de leeftijdsgroep ouder dan 85 jaar).

Sterfgevallen per week, Wallonië

Week	Datum vanaf maandag	Aantal waargenomen sterfgevallen	Aantal verwachte sterfgevallen (Be-MOMO)	Aantal extra sterfgevallen	Aantal dagen met significante oversterfte	% extra sterfgevallen	Bruto sterftecijfer (100 000 inwoners)
2020-W09	24/02/2020	762	777	-15	0	-2,0	21,0
2020-W10	02/03/2020	733	772	-39	0	-5,0	20,2
2020-W11	09/03/2020	755	765	-10	0	-1,3	20,8
2020-W12	16/03/2020	846	756	90	1	11,9	23,3
2020-W13	23/03/2020	1 141	747	394	7	52,7	31,4
2020-W14	30/03/2020	1 379	737	642	7	87,2	37,9
2020-W15	06/04/2020	1 499	727	772	7	106,2	41,3
2020-W16	13/04/2020	1 250	717	533	7	74,3	34,4

De cijfers van week 16 zijn voorlopig

In Brussel nemen we tussen 16 maart en 12 april 2020 (weken 12 tot 15) **893 extra sterfgevallen** waar dan verwacht op basis van de laatste 5 jaar (waarvan **422 extra sterfgevallen** in de leeftijdsgroep 65-84 jaar en **429 extra sterfgevallen** in de leeftijdsgroep ouder dan 85 jaar).

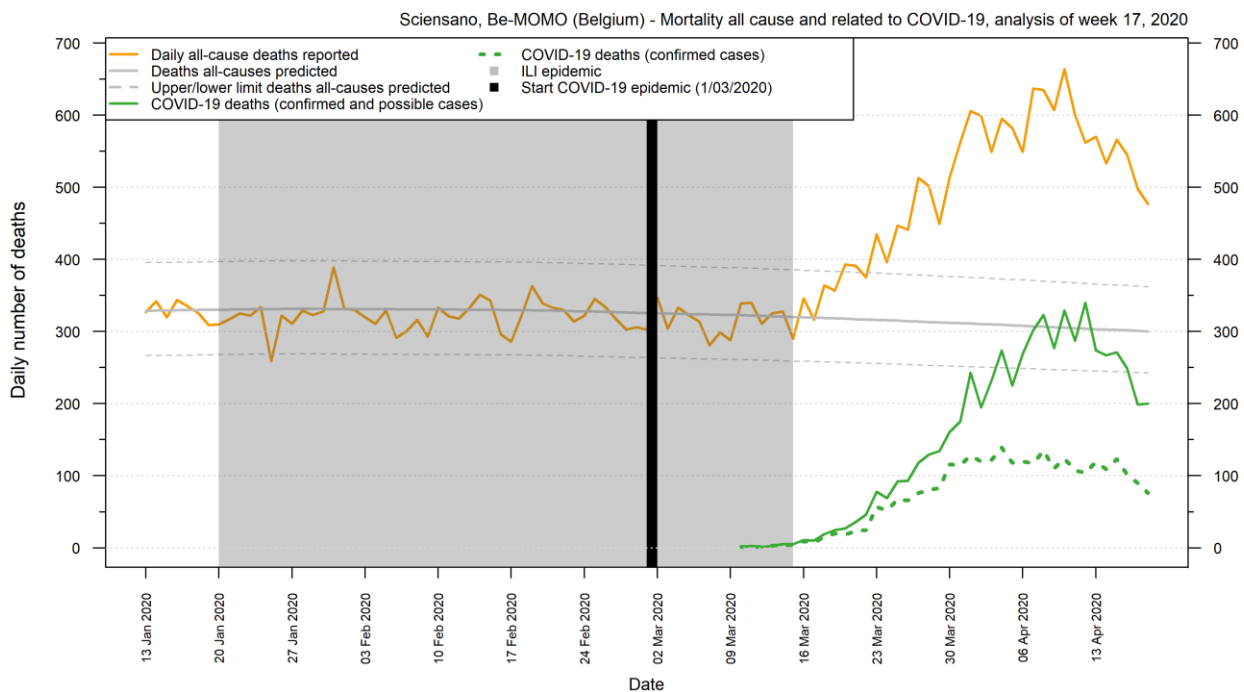
Sterfgevallen per week, Brussel

Week	Datum vanaf maandag	Aantal waargenomen sterfgevallen	Aantal verwachte sterfgevallen (Be-MOMO)	Aantal extra sterfgevallen	Aantal dagen met significante oversterfte	% extra sterfgevallen	Bruto sterftecijfer (100 000 inwoners)
2020-W09	24/02/2020	215	211	4	0	1,9	17,8
2020-W10	02/03/2020	206	210	-4	0	-1,9	17,0
2020-W11	09/03/2020	226	208	18	0	8,6	18,7
2020-W12	16/03/2020	277	206	71	2	34,4	22,9
2020-W13	23/03/2020	354	205	149	7	73,1	29,3
2020-W14	30/03/2020	518	203	315	7	155,8	42,9
2020-W15	06/04/2020	558	200	358	7	178,4	46,2
2020-W16	13/04/2020	404	198	206	7	103,6	33,4

De cijfers van week 16 zijn voorlopig

2.7.1.2. Relatie tussen sterfte door alle oorzaken en COVID-19-gerelateerde sterfte

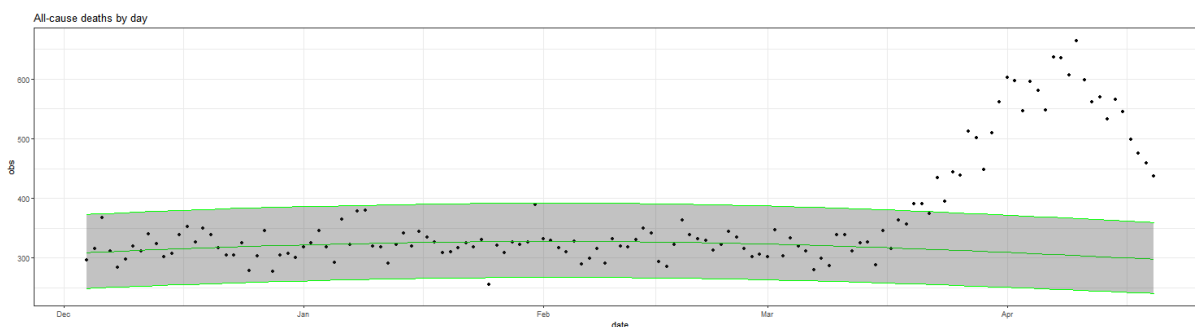
Sterfte door COVID-19 (bevestigde en mogelijke gevallen) is sterk gecorreleerd met sterfte door alle oorzaken (Spearman's rho, $R=0,95$, $p<0,01$). Surveillance enkel gebaseerd op het aantal sterfgevallen van bevestigde COVID-19-gevallen onderschat de werkelijke omvang van de COVID-19-gerelateerde sterfte in de bevolking.

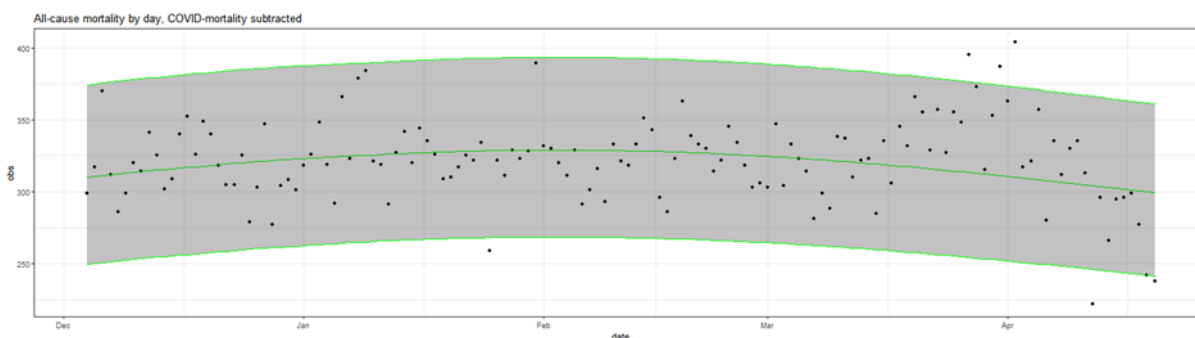
In onderstaande grafieken geven de zwarte stippen het aantal sterfgevallen per dag door alle oorzaken weer. Wanneer deze stippen het grijze gebied overschrijden, is er sprake van een significante oversterfte. Na aftrek van het aantal sterfgevallen in verband met COVID-19 van het aantal sterfgevallen door alle oorzaken, **zijn er eind maart en begin april enkele dagen met zekere oversterfte**. Er zijn drie dagen waarop het aantal overlijdens, dat momenteel niet aan COVID-19 gerelateerd wordt, oploopt tot ongeveer 400 doden per dag.

De conclusie is dat de overmatige sterfte zeer waarschijnlijk verband houdt met COVID-19 en dat de rapportage van de COVID-19-sterfte correct verloopt. Voor de oversterfte tussen eind maart en begin april is er ofwel sprake van **oversterfte die indirect verband houdt met de COVID-19-epidemie**, ofwel is de **COVID-19-sterfte onvoldoende gerapporteerd** voor deze periode.

Aantal sterfgevallen door alle oorzaken tot 20 april 2020 (gebaseerd op gegevens verzameld tot 25 april, geen correctie van vertragingen), België

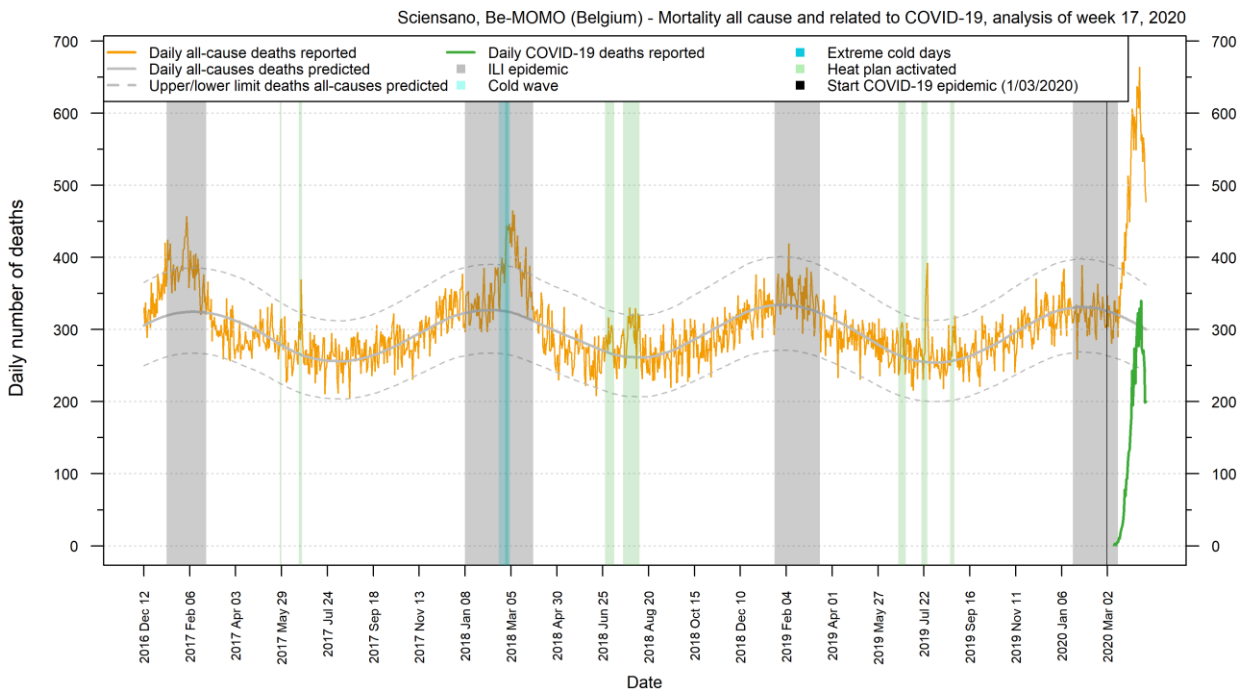
Aantal sterfgevallen door alle oorzaken behalve door COVID-19, tot 20 april 2020 (gebaseerd op gegevens verzameld tot 25 april, geen correctie van vertragingen), België

Voor deze analyse hebben we geen vertragingcorrectie uitgevoerd op het aantal sterfgevallen door alle oorzaken. De totale sterfte is voor beide gegevensreeksen opgenomen; we hebben onvolledige gegevens niet uitgesloten in de analyse (voor ongeveer 1 op 4 COVID-19 overlijdens zijn geen leeftijds- of locatiegegevens bekend, deze personen zijn toch in de analyse opgenomen).

2.7.1.3. Vergelijking

Sinds eind 2016 heeft geen enkele winter, geen enkele koude- of hittegolf zoveel extra sterfgevallen veroorzaakt als de COVID-19-epidemie (historische gegevens beschikbaar in het rapport [Be-MOMO winter 2017-18](#)).

Hoe lees je deze grafiek? Wanneer het aantal sterfgevallen per dag (oranje lijn) de boven- of ondergrens van de door de modellering voorspelde sterfgevallen (grijze stippellijnen) overschrijdt, is er sprake van een significante over- of ondersterfte in deze leeftijdsgroep. De donkergroene curve komt overeen met het dagelijkse aantal sterfgevallen voor COVID-19-(bevestigde en mogelijke gevallen). De grijze verticale balken komen overeen met eerdere griepidemieën, de lichtgroene verticale gebieden komen overeen met perioden waarin de waarschuwingsfase van het hitteplan werd geactiveerd, de blauwe verticale gebieden zijn koudegolven.

Het verdient de voorkeur de sterftecijfers van 2020 te vergelijken met die van 2018, een jaar met een griepidemie van hogere intensiteit en barre weers- en milieuomstandigheden (koudegolf en smog). De winter 2018-2019 en de zomer 2019 lieten geen significante oversterfte zien.

Het gemiddelde dagelijkse sterftecijfer in de winter (week 41 tot 19) bedraagt ongeveer 324 sterfgevallen per dag. In de winter van 2017-2018 bedroeg het maximum aantal sterfgevallen op één dag, namelijk op 7 maart 2018, 465. Dit was enkele dagen na een koudegolf en tijdens de week van de piek van de griepidemie (tabel hieronder). Voor meer informatie: [Be-MOMO Report - winter 2017-18](#).

Maximum aantal sterfgevallen per dag in de winters 2018-2019 en 2017-2018

Winter 2018-2019	België	Vlaanderen	Wallonië	Brussel
Hele bevolking	418	242	134	44
85+ jaar	197	117	67	20
65-84 jaar	184	100	64	25
<65 jaar	66	36	28	13
Winter 2017-2018	België	Vlaanderen	Wallonië	Brussel
Hele bevolking	465	272	175	49
85+ jaar	216	130	78	24
65-84 jaar	192	125	80	23
<65 jaar	69	38	36	14

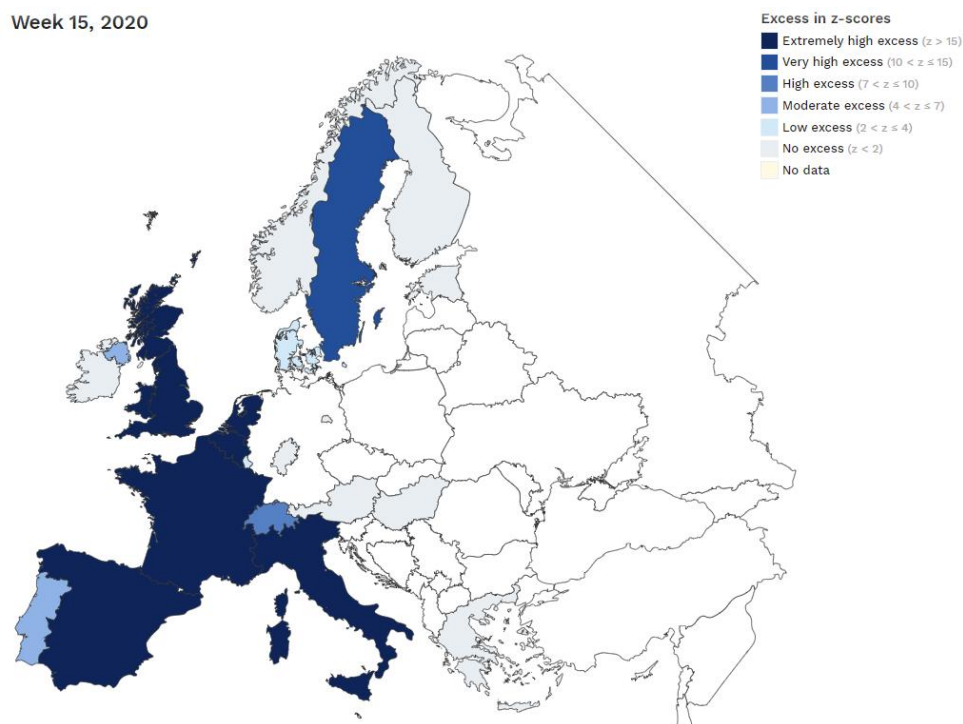
Aantal sterfgevallen per week in 2020, 2019 en 2018, België

Weeknummer	2020	2019	2018
9	2 231	2 420	3 002
10	2 201	2 373	3 008
11	2 221	2 320	2 719
12	2 542	2 151	2 590
13	3 183	2 052	2 442
14	4 007	2 177	2 193
15	4 254	1 960	2 158
16	3 648	2 086	2 033
17	-	2 040	1 939
18	-	1 995	1 859
19	-	2 027	1 957

De cijfers van week 16 zijn voorlopig

2.7.2. EuroMOMO: monitoring van de sterfte (alle oorzaken) in Europa

Wekelijkse bulletins worden door EuroMOMO gepubliceerd over de sterfte door alle oorzaken in maximaal 24 Europese landen of regio's. Op dit moment is er sprake van een significante oversterfte in verschillende Europese landen. Het sterftecijfer van de laatste weken dient echter met voorzichtigheid geïnterpreteerd te worden, want er is een vertraging van ongeveer drie weken voor het verkrijgen van significante gegevens over de oversterfte. Voor meer informatie: <http://www.euromomo.eu/index.html>.

Week of study: 17, 2020. Must be interpreted with caution as adjustments for delayed registrations may be imprecise.

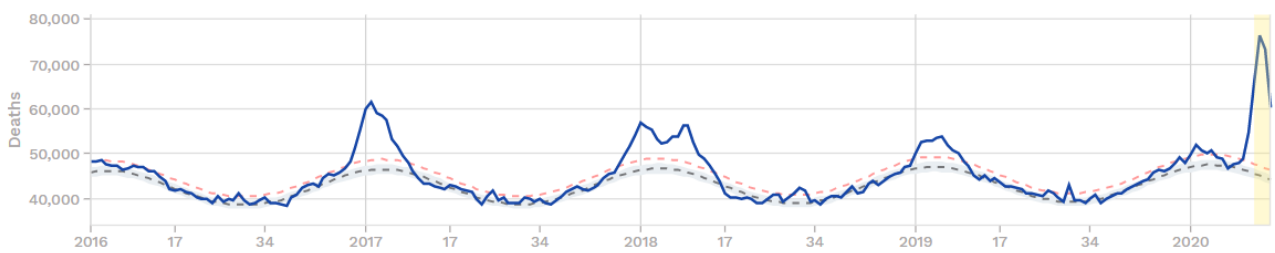
De afgelopen weken is er in Europa een aanzienlijke oversterfte geweest. De oversterfte betreft de 65-plussers, maar ook de 15-64-jarigen.

— Pooled deaths ■ Normal range - - - - Baseline - - - - Substantial increase ■ Corrected for delay in registration

15-64 years

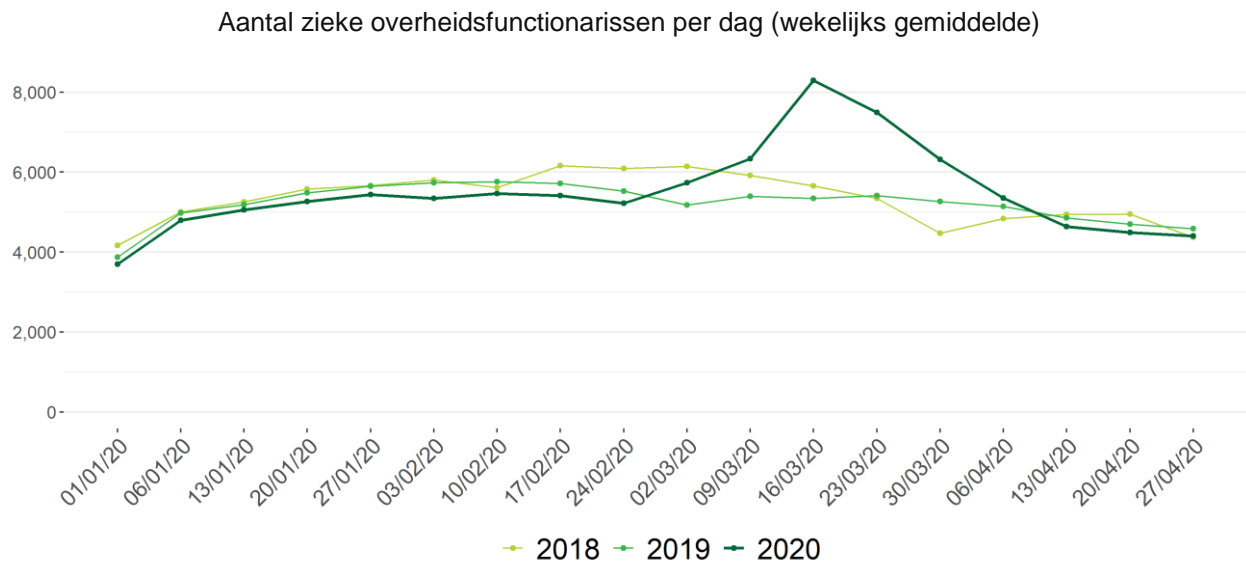

65+ years

2.8. AFWEZIGHEID OP HET WERK WEGENS ZIEKTE

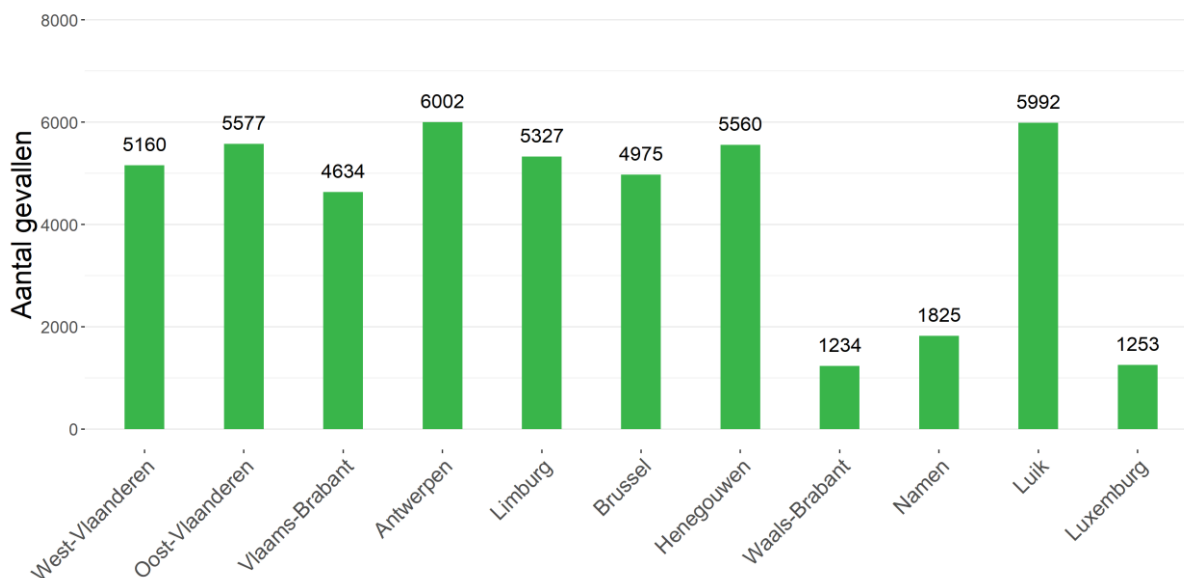
Sinds 11 maart dienen mogelijke COVID-19-gevallen in de algemene bevolking met milde symptomen niet meer getest te worden, maar zij worden gevraagd om zich gedurende 7 dagen thuis te isoleren. Deze grafiek geeft de dagelijkse afwezigheden wegens ziekte weer voor de Belgische overheidsfunctionarissen (MEDEX-databank, n = 83 002) in vergelijking met voorgaande jaren. Dit kan gezien worden als maatstaf voor de impact van het coronavirus op de werkende bevolking. Het dient te worden onderstreept dat enerzijds niet alle afwezigheden ook daadwerkelijk veroorzaakt zullen worden door COVID-19. Anderzijds kunnen de verregaande inperkingsmaatregelen, in het bijzonder het aanmoedigen van het thuiswerk en het sluiten van de scholen, de rapportering van het ziekteverzuim beïnvloeden. De resultaten duiden niettemin op een aanzienlijke stijging in het ziekteverzuim met piekmoment medio maart.

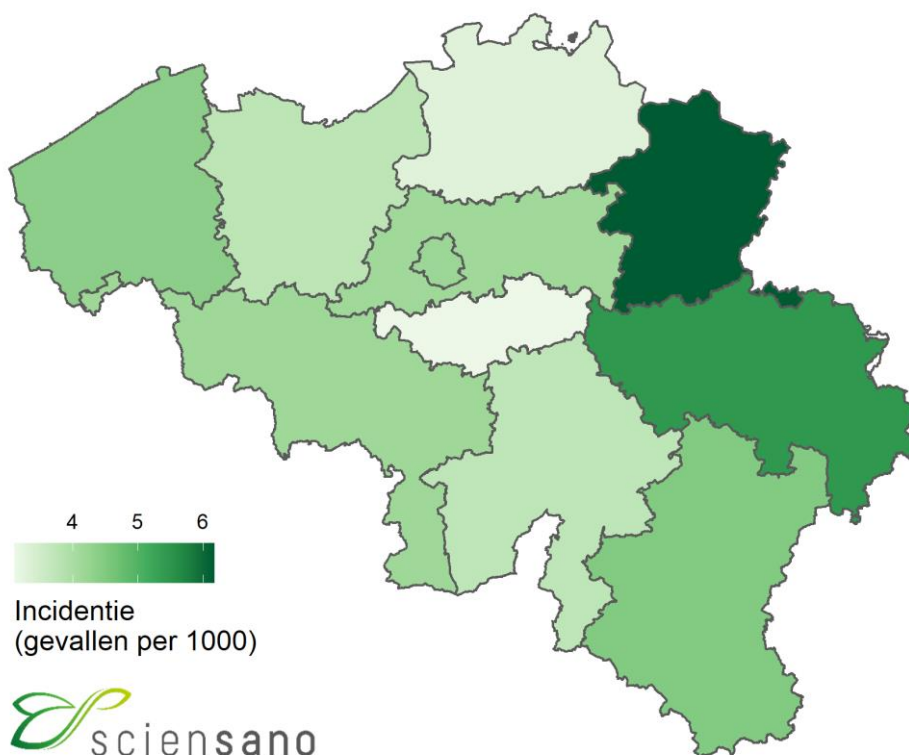
Bron: [MEDEX](https://www.meDEX.be/)

2.9. GEOGRAFISCHE VERSPREIDING VAN BEVESTIGDE COVID-19 GEVALLEN PER PROVINCIE EN GEMEENTE SINDE HET BEGIN VAN DE EPIDEMIE

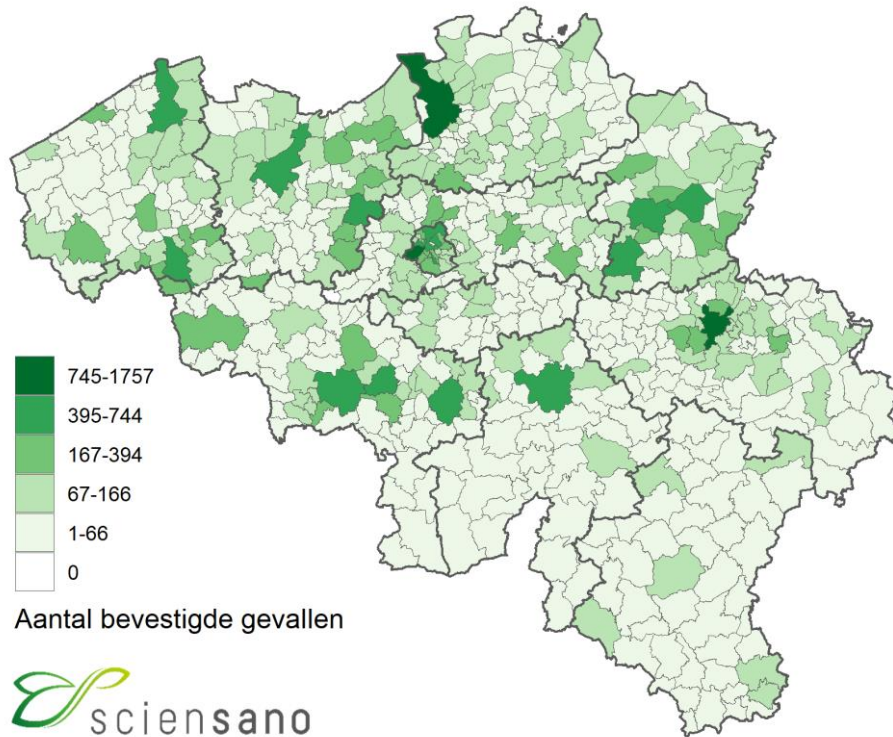
Distributie van het aantal bevestigde gevallen per provincie

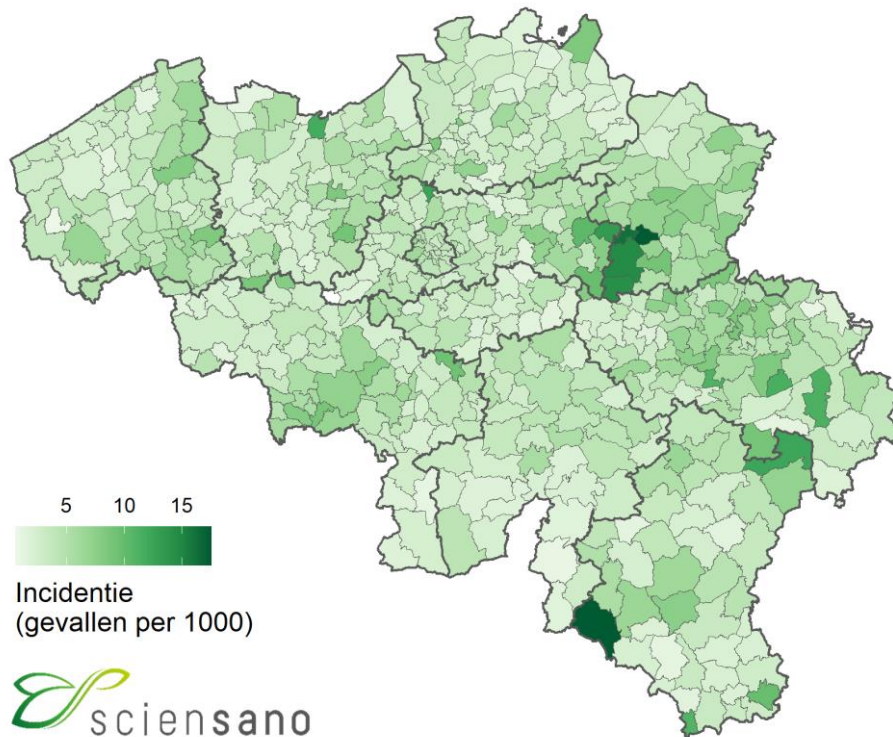
Totaal aantal bevestigde gevallen per 1000 inwoners per provincie

Totaal aantal bevestigde gevallen per gemeente

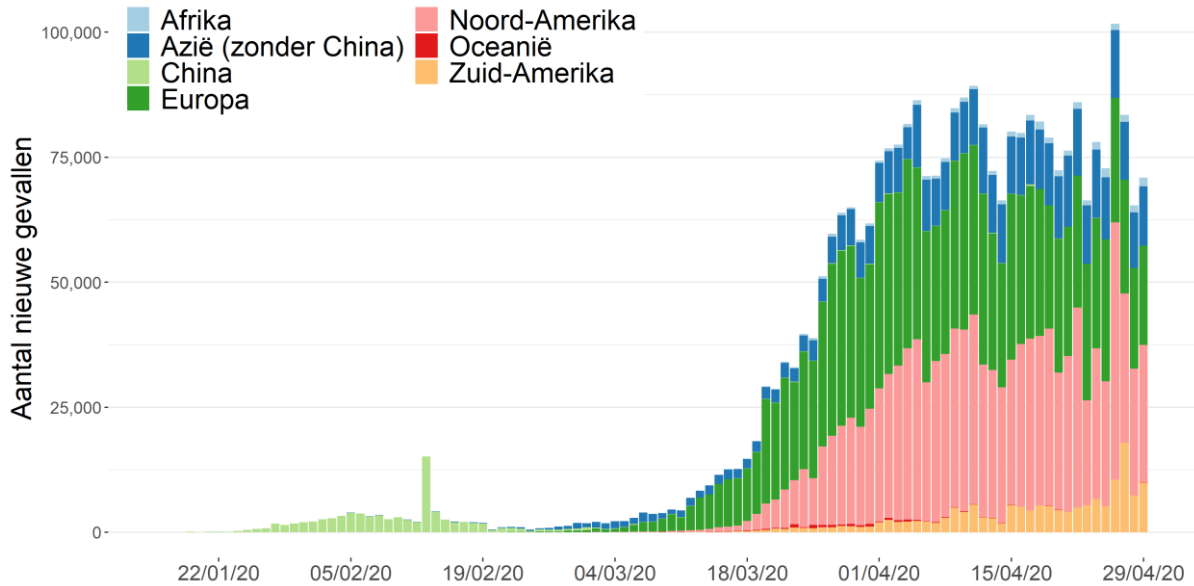

Totaal aantal bevestigde gevallen per 1000 inwoners per gemeente

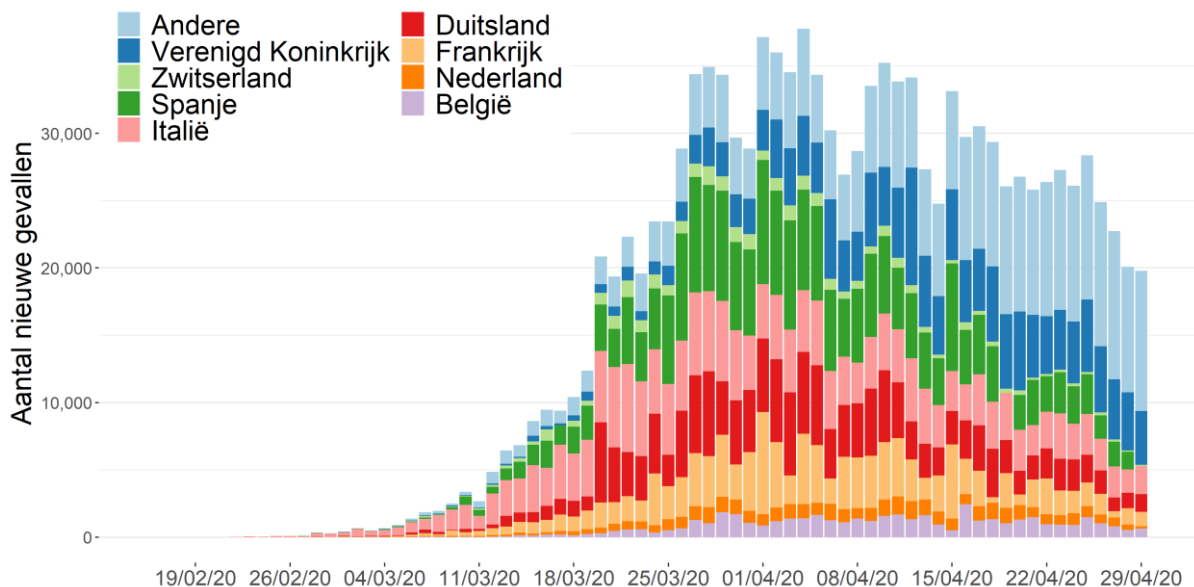
3. Internationale situatie

3.1. AANTAL NIEUWE GEVALLEN VAN COVID-19 PER DAG, PER CONTINENT

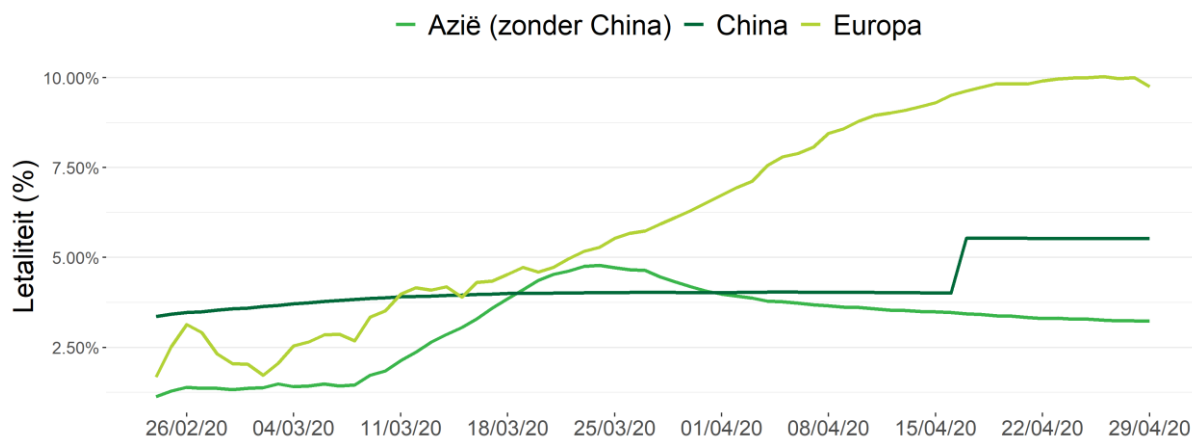
Bron: ECDC. Vanaf 13/02/2020 werd een nieuwe gevaldefinitie gebruikt in China.

3.2. DISTRIBUTIE VAN LABORATORIUM BEVESTIGDE GEVALLEN VAN COVID-19 IN DE EU/EEA, HET VK, ZWITSERLAND EN ANDERE LANDEN

Bron: ECDC.

3.3. EVOLUTIE VAN DE LETALITEIT BIJ LABORATORIUM BEVESTIGDE GEVALLEN VAN COVID-19, PER REGIO

Bron: ECDC.

De letaliteit in Europa bedraagt 9,7%. Conclusies uit de vergelijking tussen Europa en andere regio's moeten met de nodige voorzichtigheid worden gemaakt vanwege factoren die de letaliteit beïnvloeden, zoals leeftijd en gezondheidsstatus van de bevolking, het testbeleid en de beschikbaarheid van testen.

3.4. AANTAL GEVALLEN PER LAND OP 29 APRIL 2020

Land	Datum 1e geval	Totaal aantal gevallen	Totaal aantal overlijdens
Spanje	2020-02-01	210 773	23 822
Italië	2020-01-31	201 505	27 359
Verenigd Koninkrijk	2020-01-31	161 145	21 678
Duitsland	2020-01-28	157 641	6 115
Frankrijk	2020-01-25	126 835	23 660
Rusland	2020-02-01	93 558	867
België	2020-02-04	48 519	7 594
Nederland	2020-02-28	38 416	4 566
Zwitserland	2020-02-26	29 181	1 379
Portugal	2020-03-03	24 322	948
Continent	Datum 1e geval	Totaal aantal gevallen	Totaal aantal overlijdens
Europa	2020-01-25	1 256 631	125 780
Noord-Amerika	2020-01-21	1 096 351	63 435
Azië (zonder China)	2020-01-13	414 723	13 390
Zuid-Amerika	2020-02-26	154 093	7 523
China	2019-11-17	83 940	4 637
Afrika	2020-02-15	34 709	1 526
Oceanië	2020-01-25	8 027	112

4. Preventie en informatie

BESCHERM JE TEGEN VIRUSSEN ZOALS HET CORONAVIRUS COVID-19 OF DE SEIZOENSGRIEP!

1

WAS REGELMATIG JE HANDEN.

2

GEBRUIK ELKE KEER EEN NIEUW PAPIEREN
ZAKDOEKJE EN GOOI HET WEG IN EEN
AFSLUITBARE VUILNISBAK.

3

HEB JE GEEN ZAKDOEKJE BIJ DE HAND?
HOEST OF NIES IN DE BINNENKANT VAN
JE ELLEBOOG.

4

BLIJF THUIS ALS JE ZIEK BENT.

ALLE INFO OP

www.info-coronavirus.be

federale overheidsdienst
VOLKSGEZONDHEID,
VEILIGHEID VAN DE VOEDSELKETEN
EN LEEFMILIEU

V.U. TOM AUWERS, VICTOR HORTAPLEIN 40/10, 1060 BRUSSEL

